

מסורת הש"ס

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים טו.

עין משפט
נר מצוה

ומאי מדבריהם. דר' מאיר: מדברי ר' חנינא. דתרומה טהורה
בשש שעות דמיא להווא דשלישי דטהור לאורייתא וטמא דרבנן
והא נמי שריא מדאורי' עד תחילת שבע ואסירא מדרבנן וכיון
לאשמעינן ר' חנינא דמטמינן טומאה דרבנן בטומאה לאורייתא
דמטמא ליה מדרבנן אוכל את אוכל
מטמינן נמי תרומה טהורה דאסירא
מדרבנן בטומאה דתרומה טמאה
לאורייתא דלא מטמינא לה אלא
מדרבנן דאין אוכל מטמא אוכל אלא
מדרבנן: ארש"ל. לא תדחק
לאוקמא הכי דמאי מדבריהן דקאמר
מדברי רבי אליעזר ורבי יהושע
קאמר ולאו אמתני' קאי ר"מ אלא
צעלמא קאי והכי קאמר מדברי
סופרים שבעו שזרפינן כו' ומאן
נינהו סופרים רבי אליעזר ורבי יהושע
והאי עדות דר' חנינא ורבי עקיבא
לא שייך גזי פסק וליידי דבעי
לאזורי שזרפים קדש טהור עס
הטמא נקט לה: שו"ג. שאירע.
כגון שנכנס אדם טמא לשם ספק
נגע זה ספק לא נגע: הסורפה.
הספק: יניחה במקום המונגע.
עדין מחזר כו' שמימיה וטעמא
מפרש בצרכות צפ"ט (עד כמה) את
משמרת תרומותיה שמים במשמע אחת
טהורה ואחת תלויה ואמר רתמנא
צעד לה שימור: יניחה במקום
הסורפה. כלומר קאמר ר' רבה יכול
לגרום לו שזרפה דאסיר יש אס
לנסרות ומתוממי כתיב. אלמא
שמעינן ליה לרבי יהושע דכיון דאיינה
ר' רבה אלא להדלקה יכול לגרום לה
טומאה והא נמי אפי' טהורה צת
ציעור היא ומטמאין אותה: חז"ס
של תרומה צת העלונה. היינו
דנשים של גת אקרינן מייט' שהענדי'
דנשים: והפסוקים. היינו צור שהיין
יורד לתוכו: עמאין. חולין עמאין יש
זה ור' ר' ר' לוינו לו זימני טומאתו או לני
שאינו אוכל חולין צתהרה ואס תפול
תרומה זו לתוכו ה"ל מדומע טמא
ולא חזי לשראל משום תרומה ואפי'
טהורה ולא למכור לכהן דכיון דטמאה
היא אסורה. ציבמות צעלמא (דף עג.)
נפקא לן שהאובל תרומה טמאה עובר

א) לקמן כ: בסור
לו: תרומה פ"ח [מ"ח]
ב) תרומות עס [מ"ט]
ג) לקמן כ: מנחת מת,
א) נך דר' יהושע ליה
במשנן נר דתרומות ועי'
ר"ש ע"ס, ד) לקמן
כ: מוספתא פסחי פ"א
ה) ה"ל כל פסולי
הקדשי לד. א) ו) במדבר
י"א, ז) ו) ודברים טו,
ח) ב"מ א"ר ליה מן,
ט) [מכאן שייך עוד לעני'
ד: ז) ע"כ שייך לעיל
ע"כ.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ולד טומאה
דרבנן וכו' לר' יוסי דלאמר
טומאת משקין:

מוסף רש"י

במקום התורפה. במקום
הגילוי ואינו נמוח
(בבב"ח ד'ג.) ר' יהושע
אומר. מעשיו איה
ר' ר' ר' ר' ר' ר'
לחיה לכללה שמת טמאה
היא, ולא לילוף טמאה
טהורה ואסור לנדיה,
הנך יגלה ותימיה ותהא
לחיה לילוף (שם). מורה
ר"א ור' יהושע. אפי'
דחיש ר' יהושע לקמן
בפסקא חולין מודה הוא
שלא יכול לחזור אחר
כדי טהור קבל על אס
אפילו רעשית. יג' ואפי'
צדן ק' וכן ק' הפול
התורפה לתוך הסוף
ויק' הכל לחיה, לפי
שמעיה למהי' און לה
תקני (מנחת חם). דשמן
שעבר טומאה יתן ואסור
לכאן ולא משום טומאה
דתרומה (קדמו כו.). תרד
ותטמא. ע"כ דמישכח
לחולין, ע"כ השתא לו חז
ליה זימני הטומאה והשתא
לא חז למידי (מנחת
חם). ואל יטמאנה ביה
לקבלה ככלל טמאה כד
לחילן החולין (שם).

מוסף תוספות

א. ורש"י לא העלה על
לבו, שפ' באב הטומאה
שריא דאורייתא. מוס'
שאין. ב. והשתא נראה
הא דאמר לקמן ר'
יוסי אינה מן הטהרה.
מוס' ר"ש. ג. בהדי בשר
שנייה באב הטומאה.
מוס' שאין. ד. ונעשו
שניים דאורייתא והני
משקין באוכל ונעשו
שלישי דאורייתא. ע.
ה. [שנטמא ממשיקין].
דחיו שלישי דאורייתא
ולא חז שני דרבנן.
ש. ו. דאורייתא. ש.
א. [שנתרם לעשותו שני
דאורייתא. ש. ה. דכל
טומאות דרבנן שרות.
ש. ט. ולעיל משמע
דשן חילוק ביניהם.
מדחשב ליה הוסיף. ש.
י. מדאורייתא ה"ל אסור
דרבנן מותר לעשותו
שני דאורייתא. ש.
יא. המוק' ולד טומאה
דר' חנינא דאורייתא
דמשמע אבל שלישי
דרבנן אסור לעשותו שני.
ש. יב. וכי היכי דיליף
מדברי ר' יהושע דאסור
דרבנן יחול לטמאות
כמו שיכול לטמאות
את התרומה כשהולכת
לאיבוד, א"כ הדי' שלישי
דרבנן יכול לטמאותו. מוס'
ה"ל. יג. כיון דר"מ לא
קאי לא אר"ע ולא אר"ה
סגן הכהנים א"כ מאי
שייכי בהאי פירוקא. ש.

טו באב הטומאה דאורייתא. נראה לר"י דלהכי נקט לאורייתא
משום דליכא אב הטומאה דרבנן כגון מעט לעט שבגדה
וצית הפרס וארץ העמים והרבה כיוצא בהן^א והא דנקט לאורייתא
לא נפקא מינה מידי למ"ד אין אוכל מטמא אוכל דמ"מ לא מטמא
אלא מדרבנן ולא נקט לאורייתא
אלא משום דבעי ליימיר ולד טומאה
דרבנן דהוי דווקא דרבנן:

וְיָד שומאה דרבנן. פ"ה כגון
כלי שנטמא במשקין והק'
ה"ר יעקב דאורליי"ש א"כ היכי יליף
רבי מאיר מדברי ר' חנינא הא צטר
קודש שנטמא ממלי שנטמא במשקין
אינו נשרף אלא צעידור זורה כדמוכח
במס' תגיגה (דף קג. וסס) וצפ"ט על אלו
מומין (בכרית דף קמ. וסס) דקאמר כלי
שנטמא במשקין מרחיזו וכו' ואינו
ואוגנו וידיו טהורין דעבוד זהו רבנן
היכר' ללא ליטרופ עליה תרומה
וקדשים ומאחר שנגש' ונתר אפי' היה
טהור לגמרי מותר לשרופו עם הטמא'
כדמוכח לקמן (ע"כ) מיהו אי צעידור
זורה היינו לינה צעלמא אפי' דלא
הוי נותר לא קשה מידי ולפשי"א אינה
היא מן הקמה דר' יוסי היינו ללא
מדמינן אסור דרבנן לטומאה דרבנן
ונראה לר"י דוולד טומאה דרבנן
היינו כדמפרש ר' ירמיה הכה צצטר
שנטמא במשקין ור' מאיר לטעמיה
וכו' ור' יוסי לטעמיה דלאמר טומאת
משקין טמאה אחרים לאורייתא^א
אפי' דכליל שנטמא במשקין אין
שורפינן קדשים אלא צעידור זורה
צטאר טומאה דרבנן שורפינן ללא כו'
טמאה אוכל לא אינטריף לאוקמא לעיל
בולד ולד אלא רבי יוסי דלאמר (א)
משקין טמאה אחרים לאורייתא והוי
ולד טומאה לאורייתא אצל לרבי
מאיר דהוי ולד טומאה דרבנן בלא
ולד אלא תוספת טומאה
דמעיקרא טמא דרבנן והשתא
כששורפינן^ב טמא לאורייתא הקשה ר"י
למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדאורי'
א"כ לר' יוסי ללא משכחת שלישי
לאורייתא אלא שנגע שלישי במשקין
שנגעו בצובל ראשון^א א"כ מאי תוספת
הפיגול
טומאה איכא כששורפו עם הצטר שנטמא בצב הטומאה דכיון
דאין אוכל מטמא אוכל לא הוי שני אלא מדרבנן וצולא הכי הוי
שני דרבנן כיון שנטמא מן המשקין דהוי תחלה ואורי' דאכתי לא
נגזרה גזירה דכל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות תחלה כדפי'
לעיל א"כ דהאי שלישי נטמא צעיים וצבונה^ה כדפריש"ת ר"ת לקמן גבי
רביעי צקדס וספירה ליה השתא דחיצת הקודש מהני למימני ציה
ראשון ושני אפי' צע' צע' לה (לקמן דף כ. ג.) ולא איפשיטי:
דמדאורייתא^א שהור מער"א הוא. הקשה ר"י הניחא למ"ד
אוכל מטמא אוכל יליף שפיר אסור דרבנן
לעשות שני' משלישי מדרבנן^א אפי' דאסור הוי כמו פסול ולעיל
שמעט דטמא ופסול איניס שוין דחשיב ליה הוסף מ"מ צטומאה
דרבנן לא משמע ליה לחלק^ה אלא למאן דקצר אין אוכל מטמא אוכל
מדאורייתא מאי קצצר אי קצצר דיש להשוות א"כ בלא שום ראייה
יהא אסור דרבנן מותר לעשותו שני דרבנן ואי קצצר דאין
להשוות אסן אסן יליף משלישי^ט וי"ל דלא יליף טפי אלא מכיון
דחזינא דשלישי שהוא מקולקל דרבנן מותר לעשותו שני א"כ אין
לחלק בין דרבנן לדאורייתא וילפינן אסורה דרבנן מפסול לאורייתא
לרבי עקיבא דמותר לעשותו טמא' ואורי' דהא דשרי ר' יהושע
צממתי' לשרוף תלויה עם הטמאה לר' יוסי היינו תלויה לאורייתא
לדלידיה שלישי דרבנן אסור לעשות שני' (כ"ט):
וְיָד שומאה דאורייתא. הכא דקיימינן אליבא דר"ל לא אשכחן
שלישי לאורייתא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל אלא ע"י משקין
ואו הוי שני דרבנן ומאי תוספת איכא וי"ל דלא נגזרה גזרה עדיין דכל
הפוסל וכו' כדפי' וע"י עמיס וצבונה ליכא לאוקמא דר"ל הוא דבעי
צפ"צ דחולין (דף קג. ז) אי מהני חיצת הקודש למימני ציה ראשון ושני
טומאה לאורייתא איכא לפרושי מדבריהם דר' אליעזר ור' יהושע א"כ
נקט לאורייתא לאוקמא אפי' לר"א אצל לר' יהושע אפי' שלישי דרבנן שני וכן חמץ צשש שעות שהוא אסור דרבנן יליף ר"מ
מדבריו של רבי יהושע^א: מדרב"ר ר"א ור' יהושע. והא דמני צממתי' מילתיה דר' חנינא ורע"כ^א משום דר' יוסי קטעי' וסצר דר"מ מר'
חנינא סגן הכהנים קאמר דקאמר צממן: חב"ת שנוולד אה ספק שומאה. פירש הקונטרס כגון שנכנס שם אדם טמא
ולא

ק"א ב מיי פ"ב מהל
תרומות הלכה ד:
לעזי רש"י
מייט"י [מייט"ט]. ע"כ
(חלק של הגת שבו מניחים
את הענינים).
רבינו הנגאל
סבירין דנא דמתי' סבר
שיש לאדם לטמא התרומה
הטהורה בידים, לא שנא
אב הטומאה ולא שנא ולד
הטומאה הכל מדאורייתא,
ומאי מדבריהם מדברי ר'
יהושע דחבית של תרומה
שנולד בה ספק טומאה,
ואמר ר' יהושע אם היתה
מתנת במקום המונגע
יניחה במקום התורפה,
ואם היתה מכוסה יגלה,
כלומר יעשה אלו הדברים
אולי יפול בה שרף, או יבא
כדי טמא יגע בה ותטמא
אזי ליתנות ממנה, כדכתיב
ואני הנח נתתי לך את
משמרת תרומותי, בשתי
תרומה הטהור מדבר
אתה תרומה טהורה ואתה
טהורה טמאה, וכתיב
ונתתי לך בשתייהן הכתוב
מדבר. ומפרש ביבמות
בפרק הרול דאמר ר'
אבהו כתיב לא בערתי
ממנו בטמא, ממנו אי אהה
במשקין שנטמא, וממנו אי אהה
בדחין אימור דאמר ר'
יהושע לגרום לו טומאה
אחת בעלמא אבל טמאה
בידים מי אבדו, אלא הא
רבי יהושע דחיי בחבית
של תרומה שצטברה
בנת העלונה והתחתנה
בטמאה אפי' יטמאנה ביד.
והיינו אי הכי מדבריו
דחיי צריך לשנות התנא,
כלומר שהוא ר' יהושע
לבדו למה שנה מדבריהם.
וקשיא לן ולמה לא דחה
בוו התשובה בתויבתא
דאיתובין למעלה מזו,
אלא פירך לו כגון
שנולד בה ספק טומאה.
ואת לן לשנויי לפי
שכן דרך התלמוד כל
מקום שיש ראיות לדחות
דברי המקשה שתיש שלש
ודחה באחת מהן ואפי'
שיש אחרות, וכשיתבאר
אחת ישיב אחרת. ופרקינן
כעשוי בו הכי קאמר
ממחלוקתן של ר' אליעזר
ור' יהושע שמעינן הכי,
ומרינן דיקא נמי דקתינ'
מורה ר' אליעזר ורבי
יהושע ש"מ. וכן אמר רב
בזמן מתי' באב הטומאה
דאורייתא ולד הטומאה
דאורייתא ותרווייהו
טומאה דאורייתא הוא
ומאי מדבריהם מדברי
ר' אליעזר ור' יהושע.
איתביה רבא אמר ר' יוסי
אין הגדון דומה לראיה,
כששהעידו רבותינו לא
הינדו אלא על הבשר
שנטמא בוולד הטומאה
ששורפינן אותו עם הבשר
שנטמא באב הטומאה כו'.